

ข้อกำหนดขอบเขตของงานจ้างที่ปรึกษา (Term of Reference : TOR)
โครงการระบบข้อมูลเพื่อการจัดการความปลอดภัยด้านสารเคมีในโรงงานอุตสาหกรรม
แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ๑ ระบบ

๑. หลักการและเหตุผล

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ อนุมัติแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อให้ทุกหน่วยงานนำมาใช้เป็นแผนแม่บท (Master Plan) ในการจัดการสาธารณภัยของประเทศ โดยกำหนดบทบาทหน้าที่กระทรวงอุตสาหกรรม ในการจัดทำแผนการจัดการสาธารณภัยให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และสนับสนุนข้อมูลและผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการสารเคมีและวัตถุอันตราย เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งกำหนดให้กระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน (สปฉ. ๑๐) ส่วนงานสารเคมี วัตถุอันตราย และกัมมันตรังสี ที่มีหน้าที่ในการวางแผน ควบคุม และป้องกันภัยจากสารเคมี วัตถุอันตราย และกัมมันตรังสี ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมสนับสนุนข้อมูลและองค์ความรู้ด้านสารเคมี วัตถุอันตราย และกัมมันตรังสี เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ประกอบกับความเห็นของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๔ ต่อแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) มีข้อสังเกตว่า “การเข้าไปแก้ไขปัญหาหรือรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินกรณีการเกิดอุบัติเหตุจากสารเคมีหรือวัตถุอันตรายเกิดการรั่วไหล ยังมีปัญหาและอุปสรรค ทำให้ไม่สามารถเข้าไปแก้ไขปัญหาค้นหาได้ทันการ เพราะอาจต้องมีการพิสูจน์ก่อนว่าสารเคมีหรือวัตถุอันตรายดังกล่าวเป็นสารประเภทอะไร ใครผู้รับผิดชอบ หรือสถานประกอบการต่าง ๆ ที่มีสารเคมีเก็บอยู่อาจมีการปิดบังข้อมูล จึงมีมติมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญห โดยอาจพิจารณาออกกฎหรือระเบียบตามอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดให้ผู้ซื้อหรือผู้มีสารเคมี หรือวัตถุอันตรายไว้ในครอบครองต้องแจ้งรายชื่อสารเคมี หรือวัตถุอันตราย และปริมาณการครอบครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมทั้งอาจกำหนดให้มีเครื่องมือกำจัดสารเคมีหรือวัตถุอันตรายในกรณีที่มีการรั่วไหล อันจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ประชาชน”

อีกทั้งแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ ๑ กลวิธีที่ ๑ ข้อย่อยที่ ๑ เรื่องพัฒนาฐานข้อมูลสารเคมีของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ และข้อย่อยที่ ๒ เรื่องเชื่อมโยงระบบข้อมูลสารเคมีของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นระบบฐานข้อมูลกลางที่ประกอบด้วย ข้อมูลการนำเข้า ส่งออก การผลิต และการดำเนินการกับสารเคมีที่มีอยู่ จนถึง การบำบัด กำจัด และทำลาย เพื่อให้ทราบข้อมูลสารเคมีตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ และพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อให้สามารถเข้าถึงและนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้ รวมทั้งยุทธศาสตร์ที่ ๓ กลวิธีที่ ๑ ข้อย่อยที่ ๒ เรื่องลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมีในภาคอุตสาหกรรม ให้ลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมีเชิงพื้นที่ โดยทุกภาคส่วนดำเนินการร่วมกันอย่างบูรณาการ

เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว กรมโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีภารกิจในการบริหารจัดการ และกำกับดูแลธุรกิจอุตสาหกรรมรวมถึงวัตถุอันตราย ด้านการผลิต สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย และในปัจจุบันยังไม่มีโรงงานรายงานข้อมูลปริมาณการใช้และปริมาณการจัดเก็บสารเคมีที่มีการใช้และครอบครองในโรงงานอุตสาหกรรม จึงได้จัดทำโครงการระบบข้อมูลเพื่อการจัดการความปลอดภัย

ด้านสารเคมีในโรงงานอุตสาหกรรม แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ๑ ระบบ เพื่อเป็นการ
อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการโรงงานในการส่งรายงานข้อมูลสารเคมีในโรงงานอุตสาหกรรม
ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ และสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูล สืบค้นข้อมูล
และนำข้อมูลไปใช้เพื่อการวางแผน ควบคุม และป้องกันภัยจากสารเคมี เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและ
บรรเทาสาธารณภัย พัฒนาฐานข้อมูลสารเคมีของกรมโรงงานอุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งใช้เป็น
ข้อมูลพื้นฐานในการบูรณาการการจัดการ และลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมีเชิงพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับ
นโยบายของประเทศไทยที่จะก้าวเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจใหม่ (Thailand 4.0 และ Industry 4.0) ที่ปรับปรุง
การให้บริการให้เข้าสู่การบริการแบบรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government) ให้ประสานสอดคล้องกับการ
เปลี่ยนแปลง รวมถึงการรวบรวมและจัดทำข้อมูลแบบ Big Data สอดรับกับมติคณะรัฐมนตรี และแผน
ยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔)

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อสร้างระบบการรายงานข้อมูลสารเคมีในโรงงานอุตสาหกรรมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์
- ๒.๒ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่โรงงานอุตสาหกรรมในการรายงานข้อมูลให้แก่ทางราชการ
และสามารถใช้ระบบเพื่อเก็บประวัติการใช้และการเก็บรักษาสารเคมีในโรงงานได้
- ๒.๓ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าหน้าที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมในการนำข้อมูลสารเคมี
ไปใช้ในการวางแผนและติดตาม เพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการจัดการสารเคมีให้แก่โรงงาน
อุตสาหกรรม รวมทั้งการกำกับดูแลโรงงานอุตสาหกรรมให้มีการใช้สารเคมีได้อย่างปลอดภัย
- ๒.๔ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเตรียมความพร้อมให้แก่ภาครัฐในการป้องกันอุบัติเหตุภัยจากสารเคมี

๓. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์

- ๓.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐
  - ๓.๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
ประเด็นยุทธศาสตร์ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว
ประเด็นย่อย ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการบริการประชาชนและประสิทธิภาพรัฐ
เป้าหมายแผนแม่บท พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้มีความทันสมัย
ภาครัฐมีขนาดเหมาะสมกับภารกิจ มีสมรรถนะสูง ตอบสนองปัญหาความต้องการของประชาชนและสนับสนุน
ให้เป็นประเทศไทย ๔.๐ ที่สามารถก้าวทัน ความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้อย่างยั่งยืน
เป้าหมายแผนย่อย งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น
- ๓.๒ ยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
  - ๓.๒.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างศักยภาพของภาคอุตสาหกรรมให้เติบโตและ
เข้มแข็ง
  - ๓.๒.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็นมิตรกับสังคมและ
สิ่งแวดล้อม
- ๓.๓ นโยบายกระทรวงอุตสาหกรรม
  - ๓.๓.๑ Agenda 3 การส่งเสริมภาคการผลิตไปสู่ ๔.๐ (Factory 4.0) การยกระดับ
กระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ผลิตภาพและมาตรฐานด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม รวมถึงการนำ
เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในธุรกิจอุตสาหกรรม ไปสู่ Factory 4.0